

Kemikalieinspektionen
Mats Forkman
Box 2
172 13 Sundbyberg

Remissvar- Förslag till riskminskande åtgärder för ämnen som bedömts inom EU-programmet för existerande kemikalier; D-nr 620-365-03

Skogsindustrierna har tagit del av rubricerade remiss och begränsar sitt svar till riskreduktionsstrategin för EDTA.

Komplexbildare (EDTA respektive DTPA) används sedan lång tid tillbaka av skogsindustrin vid blekning av massa med väteperoxid eftersom det härvid är nödvändigt att avlägsna metallerna, som frigörs vid sura förhållanden. Väteperoxid användes fram till i slutet av 1980-talet endast vid blekning av mekanisk och kemimekanisk massa. Under 1990-talet utvecklades dock metoder även för blekning av kemisk massa med väteperoxid som ett led i arbetet med att ersätta klorgasblekningen med mer miljövänlig teknik. Idag är användning av väteperoxid (och komplexbildare) en nödvändig förutsättning vid tillverkning både av så kallad ECF-massa dvs kemisk massa blekt med klordioxid samt så kallad TCF-massa dvs massa blekt utan klorinnehållande kemikalier. Det finns således i dagsläget inga alternativ till EDTA (DTPA) vad gäller modern blekningsteknik.

Av den remitterade Strategirapporten framgår att EDTA bryts ned i biologiska reningsanläggningar och att koncentrationen i recipienten efter sådan behandling understiger den fastställda kritiska effektnivån (2.2 mg /l). Biologiska behandlingsanläggningar finns eller är under uppbyggnad vid i princip samtliga svenska bruk som använder EDTA. Bruken har villkorsvärden antingen för mängden EDTA som får användas eller som får släppas ut till recipienten.

Den utförda riksvärderingen utmynnar i slutsatsen att användningen av EDTA vid bland annat massa- och papperstillverkning medför sådan risk att åtgärder krävs för att minska risken (slutsats iii enligt Technical Guidance Document). Detta är enligt vår uppfattning en alltför långtgående slutsats. EDTA har, som tidigare nämnts, använts under många decennier för massablekning och avloppsvattnen från fabrikena har genomgått omfattande effektstudier både inom enskilda tillståndsärenden och inom branschgemensam effektforskning (SSVL) utan att någon koppling kunnat göras mellan eventuella observerade miljöeffekter och komplexbildarförekomsten. Scientific Committee on Toxicity, Ecotoxicity and the Environment (CSTEE) har framfört att några av slutsatserna i riskvärderingen är baserade på ”very conservative worst case assumptions”. Vi delar CSTEEs åsikter.

Skogsindustrierna anser därmed att det inte finns sakligt grundade skäl att införa EDTA på listan för prioriterade substanser, som är kopplad till ramdirektiv vatten. Denna lista bör vara exklusiv för sådana substanser som trots att utsläpps begränsande åtgärder vidtas medför sådan risk för miljön att ytterligare reduktion är nödvändig.

Skogsindustrierna anser att det ur risksynvinkel är fullt tillräckligt att användningen av EDTA även fortsättningsvis regleras genom villkorsförelägganden inom tillståndsprövningen och stödjer förslaget att frågan behandlas i de så kallade Bref-dokumenterna, som utgör grund för prövning enligt IPPC-direktivet. Villkorsreglering av EDTA genom IPPC-direktivet är ett effektivt styrmedel som dessutom kan tillämpas inom en snar framtid.

Stockholm den 12 november 2003

SKOGSINDUSTRIERNA

Christina Molde Wiklund